



Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLHEO ADVOKÁTA
ANTHONY MICHAEL COLLINS
prednesené 15. decembra 2022¹

Spojené veci C-181/21 a C-269/21

G.

proti

M. S.,

za účasti:

Rzecznik Praw Obywatelskich,

Prokuratura Okręgowa w Katowicach

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice, Poľsko)]

a

BC,

DC

proti

X,

za účasti:

Rzecznik Praw Obywatelskich,

Prokuratura Okręgowa w Krakowie

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov, Poľsko)]

„Návrhy na začatie prejudiciálneho konania – Právny štát – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Vymenovanie sudcov všeobecných súdov – Úloha orgánov sudcovskej samosprávy pri vymenovaní sudcov – Nedostatočná nezávislosť Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada) – Právomoc Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) – Otázka, či tento senát spĺňa kritériá nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom“

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

Obsah

I.	Úvod	2
II.	Právny rámec – poľské právo	3
	A. Ústava	3
	B. Zákon o KRS	3
	C. Novela zákona o Najvyššom súde	3
	D. Zákon o organizácii všeobecných súdov	4
	E. Občiansky súdny poriadok	5
III.	Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky	5
	A. Vec C-181/21	5
	B. Vec C-269/21	6
IV.	Konanie na Súdnom dvore	9
V.	Prípustnosť	9
	A. Predložené pripomienky	9
	B. Analýza	11
VI.	O veci samej	13
	A. Úvodné pripomienky	13
	B. Prvá otázka	15
	1. Druhá skutočnosť	16
	2. Prvá skutočnosť	17
	3. Tretia skutočnosť	19
VII.	Návrh	23

I. Úvod

1. V týchto prejudiciálnych konaniach sa má Súdny dvor vyjadriť k zlučiteľnosti niektorých aspektov nedávnej reformy poľského súdneho systému s právom Únie v novom kontexte postupov vymenovania sudcov na všeobecné súdy v Poľsku. Vnútroštátne súdy sa pýtajú, či rozhodovacie zloženie spĺňa požiadavku zriadenia zákonom podľa článku 19 ods. 1 druhého

pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ak niektorí z jeho členov boli vymenovaní v rámci postupu, na ktorom sa nezúčastnili orgány sudcovskej samosprávy na základe uznesenia Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada; ďalej len „KRS“) v zložení po roku 2018² a v ktorom neúspešní uchádzači už nemali právo podať opravný prostriedok na súd, ktorý spĺňa požiadavku zriadenia zákonom. Vnútroštátne súdy sa pýtajú, či právo EÚ bráni tomu, aby bola Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) (ďalej len „mimoriadny senát“) zverená výlučná právomoc na preskúmanie zákonnosti vymenovania sudcov na všeobecné súdy, keďže tento senát je zložený výlučne zo sudcov vymenovaných na základe postupu, ktorý sa podobá na postup menovania sudcov všeobecných súdov. Podľa vnútroštátnych súdov mimoriadny senát v nijakom prípade nemôže skúmať námietku nezákonnosti vymenovania sudcu ani námietku, podľa ktorej sudca nie je oprávnený vykonávať svoju funkciu. Vzhľadom na neexistenciu opravných prostriedkov v poľskom práve na nápravu protiprávneho vymenovania sudcov sa vnútroštátne súdy ďalej pýtajú, či musia na účely zabezpečenia účinnosti práva EÚ analogicky uplatniť *ex officio* vnútroštátne pravidlá týkajúce sa automatického vylúčenia sudcov (*iudex inhabilis*), a tým vylúčiť z prejednávania vecí sudcov vymenovaných na všeobecné súdy protiprávnym postupom.

II. Právny rámec – poľské právo

A. Ústava

2. Článok 179 Ústavy Poľskej republiky stanovuje, že prezident republiky na návrh KRS vymenuje sudcov na dobu neurčitú. Podľa jej článku 180 ods. 1 sú sudcovia neodvolateľní. Podľa článku 186 ods. 1 Ústavy Poľskej republiky KRS zabezpečuje nezávislosť súdov a sudcov.

B. Zákon o KRS

3. Článok 44 ods. 1 zákona o KRS stanovuje, že „účastník [postupu vymenovania na všeobecné súdy] sa môže odvolať na [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] z dôvodu, že uznesenie [KRS] je protiprávne, pokiaľ osobitné ustanovenia nestanovujú inak. ...“

C. Novela zákona o Najvyššom súde

4. Prostredníctvom ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017³ boli zriadené Izba Dyscyplinarna (ďalej len „disciplinárny senát“) a mimoriadny senát ako senáty v rámci Sądu Najwyższego (Najvyšší súd). V rozsahu relevantnom pre prejednanú vec ustawa o zmiane ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz

² Pozri ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011 (Dz. U. z roku 2011, č. 126, položka 714), zmenený a doplnený prostredníctvom ustawa o zmiane ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 3), ktorý nadobudol účinnosť 17. januára 2018, a prostredníctvom ustawa o zmiane ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a niektoré ďalšie zákony) z 20. júla 2018 (Dz. U. z roku 2018, položka 1443) (ďalej len „zákon o KRS“).

³ Dz. U. z roku 2018, položka 5; nadobudol účinnosť 3. apríla 2018.

niektorých iných ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony; ďalej len „novelizovaný zákon“)⁴ vložil § 2 a 3 do článku 26 zákona o Najvyššom súde s účinnosťou od 14. februára 2020.

5. Článok 26 § 1 až 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde stanovuje:

„1. Medzi oblasti pôsobnosti [mimoriadneho senátu] patria mimoriadne sťažnosti, volebné spory a námietky týkajúce sa platnosti vnútroštátnych alebo ústavných referend, určovanie platnosti volieb a referend, ako aj iné veci v oblasti verejného práva vrátane sporov týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže, regulácie energetiky, telekomunikácií a železničnej dopravy, opravné prostriedky proti rozhodnutiam [Przewodniczy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (predseda Štátnej rady pre televízne a rozhlasové vysielanie, Poľsko)], ako aj sťažnosti voči neprimeranej dĺžke konaní na všeobecných a vojenských súdoch a [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

2. [Mimoriadny senát] má právomoc prejednávať žiadosti alebo vyhlásenia týkajúce sa vylúčenia sudcu alebo určenia súdu, na ktorom sa má konanie viesť, vrátane sťažností týkajúcich sa nezávislosti súdu alebo sudcu. Súd rozhodujúci vo veci bezodkladne predloží predsedovi [mimoriadneho senátu] žiadosť, aby sa vec mohla prejednať v súlade s pravidlami stanovenými v samostatných ustanoveniach. Podaním žiadosti predsedovi [mimoriadneho senátu] sa neprerušuje prebiehajúce konanie.

3. Žiadosť uvedená v § 2 sa nepreskúma, ak sa týka určenia alebo posúdenia zákonnosti vymenovania sudcu alebo jeho právomoci vykonávať funkciu sudcu.“

D. Zákon o organizácii všeobecných súdov

6. Novelizačným zákonom bol zrušený článok 58 § 2 ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (ďalej len „zákon o organizácii všeobecných súdov“) z 27. júla 2001.⁵ Okrem toho bol takto zmenený a doplnený článkom 58 § 1 uvedeného zákona:

„§ 1. V prípade podania viac ako jednej žiadosti o voľné miesto sudcu sa všetky žiadosti preskúmajú na tom istom zasadnutí kolégia.

...“

7. Pred nadobudnutím účinnosti novelizačného zákona 14. februára 2020 znel článok 58 zákona o organizácii všeobecných súdov takto:

„§ 1. V prípade podania viac ako jednej žiadosti o voľné miesto sudcu sa všetky žiadosti preskúmajú na tom istom zasadnutí zhromaždenia.

§ 2. Valné zhromaždenie sudcov odvolacích súdov alebo valné zhromaždenie sudcov [sądy okręgowe (krajské súdy)] rozhoduje o uchádzačoch hlasovaním a v prípade potreby postúpi všetky podané žiadosti s uvedením počtu získaných hlasov predsedovi [sąd apelacyjny (odvolací súd)] alebo [sąd okręgowy (krajský súd)].

...

⁴ Dz. U. z roku 2020, položka 190.

⁵ Dz. U. z roku 2001, č. 98, položka 1070.

§ 4. Predseda príslušného súdu predloží [KRS] prostredníctvom elektronického systému žiadosti posúdené spôsobom stanoveným v § 2 spolu s posúdením kvalifikácie a stanoviskom senátu príslušného súdu, ako aj informácie získané od vedúceho polície vojvodstva alebo vedúceho varšavskej mestskej polície, ktoré sú uvedené v § 3, a ostatné dokumenty týkajúce sa príslušného postupu menovania do súdnej funkcie, zhromaždené v elektronickom systéme.

...“

E. Občiansky súdny poriadok

8. Článok 48 ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (zákon, ktorým sa stanovuje Občiansky súdny poriadok) zo 17. novembra 1964 (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“)⁶ stanovuje:

„§ 1. Sudca je zo zákona vylúčený:

(1) vo veciach, v ktorých je účastníkom konania alebo v ktorých má taký právny vzťah s jednou zo strán, že výsledok veci ovplyvní jeho práva alebo povinnosti,

...

(5) vo veciach, v ktorých sa na súde nižšieho stupňa podieľal na vydaní napadnutého rozhodnutia, ako aj vo veciach týkajúcich sa platnosti právneho aktu, na vyhotovení ktorého sa podieľal alebo ktorý preskúmal, a vo veciach, v ktorých konal ako prokurátor.

...“

9. Článok 367 § 3 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje, že „súdy druhého stupňa preskúmajú veci v podobe trojčlenného senátu. Na neverejnom zasadnutí súd rozhoduje ako samosudca s výnimkou prípadov, keď vydáva rozsudok“. Podľa jeho článku 379 bodu 4 je konanie neplatné, „ak zloženie súdu nie je v súlade s ustanoveniami zákona alebo ak bola vec prejednaná v prítomnosti sudcu, ktorý má byť zo zákona vylúčený“.

10. Článok 401 bod 1 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje, že je možné požiadať o obnovu konania o neplatnosť, „ak rozhodovacie zloženie zahŕňalo neoprávnenú osobu alebo ak vydal rozsudok sudca, na ktorého sa vzťahuje vylúčenie zo zákona, a účastník konania sa nemohol domáhať jeho vylúčenia, skôr než rozsudok nadobudol právoplatnosť“.

III. Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

A. Vec C-181/21

11. Konanie na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice, Poľsko) sa týka sporu medzi spotrebiteľom a obchodníkom vo veci zmluvy o úvere, ktorá sa riadi vnútroštátnym zákonom, ktorým bola prebratá smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách⁷. Po postúpení práv obchodníka žalobkyňa podala proti

⁶ Dz. U. z roku 1964, č. 43, položka 296.

⁷ Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288.

spotrebiteľovi žalobu o zaplatenie sumy 16 000,40 zlotého (PLN) spolu s úrokmi a nákladmi. Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej (Okresný súd Dąbrowa Górnicza, Poľsko) nariadil zaplatenie požadovaných súm a zamietol sťažnosť spotrebiteľa podanú proti tomuto uzneseniu. Spotrebiteľ následne podal proti tomuto druhému uzneseniu žalobu na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice). Žaloba bola pridelená trojčlennému senátu.

12. Dňa 18. marca 2021 Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice), zasadajúci neverejne a zložený zo samosudcu, ktorý vykonával funkciu sudcu spravodajcu, vyjadril pochybnosti o spôsobilosti tohto súdu zasadajúceho v trojčlennom senáte rozhodovať vo veci z dôvodu prítomnosti sudkyne A. Z. v tomto senáte. Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice), zložený zo samosudcu, sa na základe svojej právomoci podľa článku 367 § 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodol podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.

13. Od roku 1996 pôsobila sudkyňa A. Z. na nižšom súde a následne sa uchádzala o miesto sudcu na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice). Kolegium Sądu Apelacyjnego (kolégium odvolacieho súdu) vydalo stanovisko k žiadosti sudkyne A. Z. o toto pracovné miesto. Zhromaždenie zástupcov sudcov Sądu Apelacyjnego w Katowicach (Odvolací súd Katowice, Poľsko) sa ku kandidatúre sudkyne A. Z. nevyjadrilo z dôvodu pochybností o postavení KRS a o spôsobe, akým KRS fungovala, hoci neexistovalo rozhodnutie Súdneho dvora o postavení KRS.

14. Podľa vnútroštátneho súdu bolo v čase výberového konania na miesta sudcov Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice), na ktorom sa zúčastnila sudkyňa A. Z., poľské právo v súlade s ústavnou zásadou, ktorá si vyžadovala účasť orgánov sudcovskej samosprávy na procese vymenovania. Príslušné zhromaždenie zástupcov sudcov sa nezúčastnilo na procese, ktorý viedol k vymenovaniu sudkyne A. Z. Z uznesení, ktoré prijalo zhromaždenie zástupcov sudcov, vyplýva, že sa odmietlo vyjadriť k uchádzačom až dovtedy, kým príslušné orgány vrátane Súdneho dvora nevyriešia postavenie KRS. Napriek prijatiu týchto uznesení predseda Sądu Apelacyjnego w Katowicach (Odvolací súd Katowice), ktorý predsedal zhromaždeniu zástupcov sudcov a ktorý bol vymenovaný súčasným ministrom spravodlivosti, začal na KRS konanie o vymenovaní sudkyne A. Z.⁸ Na základe uznesenia KRS následne prezident republiky vymenoval sudkyňu A. Z. na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice).

15. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa poľského práva všeobecný súd rozhoduje ako samosudca s výnimkou prípadov, keď vydáva rozsudok. Domnieva sa, že otázky uvedené v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú prípustné bez ohľadu na to, že trojčlenné rozhodovacie zloženie tohto súdu nemusí byť súdnym orgánom v zmysle práva Únie. Domnieva sa teda, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje na neverejnom zasadnutí ako samosudca, je súčasťou poľského právneho poriadku a rozhoduje o veciach v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

B. Vec C-269/21

16. Odvolávajúc sa na rozsudok Dziubak⁹ sa žalobkyne na Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov, Poľsko) domáhali toho, aby bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť 104 537,48 PLN a 74 582,19 švajčiarskeho franku (CHF) spolu s úrokmi a nákladmi, ako aj zrušenia zmluvy o úvere na bývanie. Táto pohľadávka vznikla na základe zmluvy o úvere, ktorú žalobkyne ako spotrebiteľia uzavreli s bankou. Zmluva o úvere sa riadi vnútroštátnym právom, ktorým bola prebratá smernica

⁸ Pozri článok 58 § 4 zákona o organizácii všeobecných súdov.

⁹ Rozsudok z 3. októbra 2019 (C-260/18, EU:C:2019:819).

93/13. Žalobkyne sa tiež domáhali vydania predbežného opatrenia okrem iného na pozastavenie mesačných splátok súm stanovených v zmluve o úvere. Podľa vnútroštátneho súdu je pozastavenie platnosti zmluvy o úvere, ktoré sa riadi incidenčným konaním, neoddeliteľnou súčasťou konania vo veci samej, keďže každý príkaz na pozastavenie platieb má vplyv na rozsah nárokov žalobkýň.

17. Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov), ktorý zasadal ako samosudca, 9. októbra 2020 vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Žalovaná banka 1. decembra 2020 podala proti tomuto uzneseniu odvolanie na ten istý súd, ktorý v súčasnosti zasadá v rozhodovacom zložení troch sudcov. Tento trojčlenný senát Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov), zahŕňajúci sudkyňu A. T., ktorá zastávala funkciu predsedníčky a sudkyne spravodajkyne, vyhovel odvolaniu žalovanej a zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Toto posledné rozhodnutie, ktoré je právoplatné, bolo vrátené Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov). Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov), ktorý zasadá ako samosudca, sa domnieva, že trojčlenný senát toho istého súdu, ktorého členom bola aj sudkyňa A. T., môže byť nezlučiteľný s vnútroštátnym právom a právom Únie, takže rozhodnutie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia môže byť neplatné.

18. Podľa vnútroštátneho súdu sudkyňa A. T. od roku 2009 pôsobila na Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie (Okresný súd Krakov – Krowodrza, Krakov, Poľsko) a následne požiadala o miesto sudcu na Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov),¹⁰ kde bola jedinou uchádzačkou o tento post. Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie (kolégium Krajského súdu Krakov, Poľsko) 1. júna 2020 jej žiadosti vyhovel.¹¹ Väčšinu členov Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie (kolégium Krajského súdu Krakov) tvoria predsedovia sądy rejonowe (okresné súdy) a sądy okręgowe (krajské súdy), ktorých vymenúva minister spravodlivosti. Zgromadzenie Sędziów Sądu Okręgowego (zhromaždenie sudcov krajského súdu) neposudzovalo kandidatúru sudkyne A. T., lebo po zmene článku 58 zákona o organizácii všeobecných súdov novelizačným zákonom stanovisko tohto kolégia už nebolo potrebné. Prezident republiky 4. februára 2021 na základe uznesenia KRS zo 7. júla 2020 vymenoval sudkyňu A. T. na Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov).

19. Vnútroštátne súdy poukazujú na to, že otázky, ktoré vznikli vo veciach C-181/21 a C-269/21, sa týkajú postupov menovania sudcov všeobecných súdov v Poľsku. Súdnemu dvoru boli doposiaľ položené otázky týkajúce sa zákonnosti postupov vymenovania sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Vnútroštátne súdy preto prerušili príslušné konania vo veci samej a položili Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa [článok 2, článok 19 ods. 1] a článok 6 ods. 1 až 3 ZEÚ v spojení s článkom 47 [Charty] vykladať v tom zmysle, že:

- a) za súd zriadený zákonom v zmysle práva [EÚ] sa nepovažuje súd, v ktorého zložení rozhoduje osoba vymenovaná do funkcie sudcu tohto súdu v rámci procesu, na ktorom sa nezúčastnili orgány sudcovskej samosprávy, ktoré sú obsadzované prevažne nezávisle od zákonodarnej a výkonnej moci, v situácii, v ktorej je s ohľadom na ústavné tradície dotknutého členského štátu nevyhnutná účasť orgánu sudcovskej samosprávy spĺňajúceho tieto požiadavky na procese vymenovania sudcu s prihliadnutím na inštitucionálny a štrukturálny kontext, keďže:

¹⁰ V nadväznosti na oznámenie ministra spravodlivosti zo 6. júna 2019 o voľných pracovných miestach sudcov uverejnené v *Monitor Polski* (Úradný vestník Poľskej republiky).

¹¹ 12 hlasov za, 6 hlasov proti a 2 sa zdržali hlasovania.

- existovala požiadavka, aby zhromaždenia sudcov vyjadrili svoje stanovisko ku kandidatúre na funkciu sudcu, ktorá bola zámerne opomenutá v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi a stanoviskom tohto orgánu sudcovskej samosprávy,¹²
 - existovala požiadavka, aby ku kandidatúre na funkciu sudcu vyjadrilo svoje stanovisko kolégium súdu, pričom tento orgán bol vytvorený tak, že väčšina osôb, ktoré v ňom rozhodovali, bola vymenovaná zástupcom výkonnej moci – konkrétne Minister Sprawiedliwości (minister spravodlivosti), ktorý je zároveň Prokurator Generalny (generálny prokurátor, Poľsko),¹³
 - súčasná [KRS], ktorá bola obsadená v rozpore s poľskými ústavnými a zákonnými normami, nie je nezávislým orgánom a nie sú v nej zástupcovia sudcovskej obce, ktorí by boli do nej vymenovaní nezávisle od výkonnej a zákonodarnej moci, a preto nedošlo k platnému podaniu návrhu na vymenovanie do funkcie sudcu podľa vnútroštátneho práva,
 - účastníci výberového konania, v ktorom išlo o vymenovanie, nemali právo obrátiť sa na súd v zmysle [článku 2, článku 19 ods. 1], ako aj článku 6 ods. 1 až 3 ZEÚ v spojení s článkom 47 [Charty],
- b) požiadavku nezávislého súdu zriadeného zákonom nespĺňa súd, v ktorého zložení rozhoduje osoba, ktorá bola vymenovaná do funkcie sudcu tohto súdu v procese závislom od svojvoľného zásahu výkonnej moci, na ktorom sa nezúčastnili orgány sudcovskej samosprávy, ktoré sú obsadzované prevažne nezávisle od zákonodarnej a výkonnej moci, alebo iný orgán zaručujúci objektívne posúdenie kandidáta, vzhľadom na to, že účasť orgánov sudcovskej samosprávy alebo iného orgánu nezávislého od výkonnej a zákonodarnej moci a zaručujúceho objektívne posúdenie kandidáta v procese vymenovania sudcu je v kontexte právnej tradície Únie zakotvenej v uvedených ustanoveniach ZEÚ a Charty a tvoriacej základ únie práva, akou je Európska únia, nevyhnutná na to, aby bolo možné konštatovať, že vnútroštátny súd zaručuje požadovanú úroveň účinnej súdnej ochrany vo veciach upravených právom [EÚ], a teda že sú zaručené zásady delby moci, rovnováhy moci a právneho štátu?
2. Majú sa článok 2 a článok 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že ak na súde pôsobí osoba vymenovaná za okolností uvedených v [prvej otázke písm. a)]:
- a) bránia tieto články uplatneniu ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré zverujú preskúmanie zákonnosti vymenovania takejto osoby do funkcie sudcu do výlučnej právomoci senátu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), zloženého výlučne z osôb vymenovaných do funkcie sudcov za okolností uvedených v [prvej otázke písm. a)], a ktoré zároveň požadujú, aby sa neprihliadalo na námietky týkajúce sa vymenovania do funkcie sudcu s ohľadom na inštitucionálny a systémový kontext,
 - b) v záujme zabezpečenia účinnosti [práva EÚ] si tieto články vyžadujú, aby sa vnútroštátne právne predpisy vykladali tak, že umožnia súdu z úradnej moci vylúčiť takúto osobu z rozhodovania vo veci na základe – analogicky uplatnených – pravidiel o vylúčení sudcov nespôsobilých na rozhodovanie (*iudex inhabilis*)?“

¹² Táto časť otázky sa týka veci C-181/21.

¹³ Táto časť otázky sa týka veci C-269/21.

IV. Konanie na Súdnom dvore

20. Rozhodnutím predsedu z 5. mája 2021 boli veci C-181/21 a C-269/21 spojené na účely ústnej a písomnej časti konania, ako aj rozsudku. Vnútroštátne súdy tiež požiadali o prejednanie návrhov na začatie prejudiciálneho konania v oboch veciach v skrátanom konaní podľa článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku. Tým istým rozhodnutím z 5. mája 2021 predseda Súdneho dvora tieto žiadosti zamietol.

21. Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsman, Poľsko; ďalej len „ombudsman“), poľská vláda a Európska komisia predložili písomné pripomienky. Na pojednávaní 29. júna 2022 uvedení účastníci konania, Prokuratura Okręgowa w Katowicach (Krajská prokuratúra Katowice) a Prokuratura Okręgowa w Krakowie (Krajská prokuratúra Krakov), zastúpené prostredníctvom Prokurator Generalny (generálny prokurátor), dánska a holandská vláda predniesli ústne pripomienky a odpovedali na otázky Súdneho dvora.

V. Prípustnosť

A. Predložené pripomienky

22. Poľská vláda uvádza osem dôvodov neprípustnosti návrhov na začatie prejudiciálneho konania.

23. Po prvé sa poľská vláda domnieva, že prebiehajúca reforma vnútroštátneho súdneho systému patrí do výlučnej právomoci tohto členského štátu. Tvrdí, že rozsudok Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov)¹⁴ sa podobá legislatívnemu aktu. Toto stanovisko sa do určitej miery odráža v rozsudku Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) zo 14. júla 2021 vo veci P 7/20, v ktorom tento súd okrem iného rozhodol, že článok 4 ods. 3 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 279 ZFEÚ je nezlučiteľný s článkami 2 a 7, článkom 8 ods. 1 a článkom 90 ods. 1 Ústavy Poľskej republiky v spojení s jej článkom 4 ods. 1 Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) sa preto domnieval, že Súdny dvor rozhodol *ultra vires*, keď voči Poľskej republike prijal predbežné opatrenia týkajúce sa organizácie a právomoci poľských súdov a konaní, ktoré na nich prebiehajú.

24. Po druhé podľa poľskej vlády nie sú položené otázky nevyhnutné v zmysle článku 267 ZFEÚ, keďže právo Únie neukladá orgánom sudcovskej samosprávy povinnosť vyjadriť sa k uchádzačom o miesta sudcov, ani nestanovuje všeobecné právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiam prijatým v rámci postupov vymenovania sudcov.

25. Po tretie poľská vláda uvádza, že článok 19 ods. 1 ZEÚ a článok 47 Charty ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť jednotlivcovi prístup k nezávislému súdu. Zatiaľ čo právo jednotlivca na účinný prostriedok nápravy má zásadný význam podľa Ústavy Poľskej republiky, ako aj z hľadiska práva Únie, organizácia súdnictva patrí do výlučnej právomoci členských štátov. V tejto súvislosti sa Súdny dvor už jednoznačne a taxatívne zaoberal všetkými otázkami, ktoré vyplynuli z prejudiciálnych otázok, takže vnútroštátne súdy môžu z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyvodiť informácie potrebné na vydanie svojho rozsudku.¹⁵

¹⁴ Rozsudok z 15. júla 2021 (C-791/19, EU:C:2021:596).

¹⁵ Pozri rozsudky z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586); z 9. júla 2020, Land Hessen (C-272/19, EU:C:2020:535), a z 20. apríla 2021, Republika (C-896/19, EU:C:2021:311).

26. Po štvrté podľa článku 365 Občianskeho súdneho poriadku bolo o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo veci C-269/21 právoplatne rozhodnuté uznesením, ktoré je pre vnútroštátny súd záväzné. Vnútroštátny súd nemá právomoc „vylúčiť“ sudcu, ktorý vydal právoplatné rozhodnutie, ani napadnúť uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Účastník konania môže v každom prípade podať nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia, v rámci ktorého môže požiadať o vylúčenie sudcu z dôvodu nedostatku nestrannosti. Otázky položené vo veci C-269/21 neriešia skutočný spor a ako také sú hypotetické.¹⁶

27. Po piate, hoci sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania veľmi podrobné, dôvody, ktoré viedli vnútroštátne súdy k tomu, aby požiadali o výklad ustanovení práva EÚ, nejdú nad rámec požiadavky, aby Súdny dvor posúdil, či sú niektoré súdy „zriadené zákonom“. Podľa názoru poľskej vlády to nie je v súlade s požiadavkami článku 94 rokovacieho poriadku. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania spočívajú v otázkach všeobecnej povahy týkajúcich sa určitých reforiem poľského súdneho systému bez ohľadu na to, že tieto reformy nezmenili kvalifikáciu požadovanú od uchádzačov o miesta sudcov. Dátum vymenovania sudcov všeobecných súdov teda nesúvisí s ich spôsobilosťou, s pravidlami, ktorými sa riadi výkon ich funkcie, ani s ich právami a povinnosťami vrátane ich nezávislosti. Poľská vláda zdôrazňuje, že v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania nie sú uvedené konkrétne príklady nedostatku nezávislosti sudcu alebo nátlaku vyvíjaného na sudcov vymenovaných v rámci režimu, ktorý nasledoval po reforme. Otázky majú teda hypotetickú povahu.

28. Po šieste návrhy na začatie prejudiciálneho konania vo veciach C-181/21 a C-269/21 sú „príliš všeobecné“. Neexistuje nijaký vzťah medzi predmetom položených otázok a žalobami vo veci samej, ktoré sa týkajú vnútroštátneho spotrebiteľského práva, ktorým bola prebratá smernica 93/13. Vnútroštátne súdy dokonca viackrát uviedli, že „situácia presahuje okolnosti sporu“.

29. Po siedme sa poľská vláda domnieva, že predmet sporu vo veci samej priamo nesúvisí s otázkami týkajúcimi sa postavenia KRS alebo toho, či je mimoriadny senát „súdom“ podľa článku 2, článku 19 ods. 1 a článku 6 ods. 1 až 3 ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. Neexistuje ani priama súvislosť medzi predmetom sporu vo veci samej a právom účastníkov postupu vymenovania sudcov na účinný prostriedok nápravy. Rozsah návrhov na začatie prejudiciálneho konania je teda neprijateľne široký.

30. Po ôsme sa poľská vláda domnieva, že vo veci C-269/21 má právomoc podať návrh na začatie prejudiciálneho konania len vnútroštátny súd, ktorý zasadá v trojčlennom rozhodovacom zložení, a nie ako samosudca. Je to zrejme najmä vzhľadom na to, že návrh bol podaný po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia trojčlenného senátu, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Vo veci C-181/21 tvrdí, že právomoc podať návrh na začatie prejudiciálneho konania mal len vnútroštátny súd zasadajúci ako trojčlenný senát, prípadne jeho predseda.¹⁷ Skutkové okolnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú vysvetlené natoľko lakonicky, že nie je možné zistiť, či sudca spravodajca v danej veci, ktorý podal návrh, je zároveň predsedom trojčlenného rozhodovacieho zloženia. Vnútroštátny súd sa tak odvolal na článok 367 § 3 Občianskeho súdneho poriadku s jediným cieľom, a to položiť prejudiciálnu otázku.

¹⁶ Uznesenia z 24. marca 2009, Nationale Loterij (C-525/06, EU:C:2009:179, body 9 a 10), a z 23. marca 2016, Overseas Financial a Oaktree Finance (C-319/15, neuvverejnené, EU:C:2016:268, bod 33).

¹⁷ Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bobek v spojených veciach Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a i. (C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:403, body 48 až 65).

31. Na pojednávaní Komisia namietala neprípustnosť otázok vo veci C-269/21. Domnieva sa, že vnútroštátny súd neuviedol, že rozhodnutie Súdneho dvora o otázkach týkajúcich sa postupu, ktorý viedol k vymenovaniu sudkyne A. T., je nevyhnutné na vyriešenie sporu vo veci samej.

B. Analýza

32. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s realitou alebo s predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené.¹⁸

33. Zo znenia i zo systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že vnútroštátny súd je oprávnený obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania len vtedy, ak prejednáva vec, v ktorej má vydať rozsudok spôsobilý zohľadniť rozhodnutie Súdneho dvora o tomto návrhu. Dôvodom na podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania je potreba vyriešiť spor, a nie poskytnutie poradných stanovísk k všeobecným alebo hypotetickým otázkam.¹⁹

34. Svojou prvou námietkou neprípustnosti poľská vláda spochybňuje právomoc Súdneho dvora vo veciach týkajúcich sa vymenovania vnútroštátnych sudcov. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že organizácia súdnictva v členských štátoch patrí do ich právomoci. Pri výkone tejto právomoci sú však členské štáty povinné dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie, najmä pokiaľ ide o vnútroštátne pravidlá upravujúce vymenovanie sudcov a prípadne súdne preskúmanie dostupné v rámci týchto postupov vymenovania.²⁰ Dôsledkom práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu zriadenému zákonom je to, že každý má možnosť dovolávať sa tohto práva.²¹ Ak je existencia nezávislého a nestranného súdu spochybnená z dôvodu, ktorý sa bezprostredne nezdá byť zjavne nedôvodný,²² každý súd²³ je povinný overiť, či v podobe, v akej je zložený, predstavuje takýto súd. Táto právomoc je nevyhnutná na udržanie dôvery, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vzbudzovať u osôb, ktoré podliehajú ich rozhodnutiam. Takéto overenie je teda podstatnou formálnou náležitosťou, ktorej dodržanie je vecou verejného poriadku, a jej porušenie sa musí overiť buď vtedy, keď ho namietajú účastníci konania, alebo *ex officio*.²⁴ Článok 2 ZEÚ a článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, ako aj požiadavky stanovené v rozsudku Simpson majú prierezovú povahu a uplatňujú sa vždy, keď má súd rozhodovať vo veciach „v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“²⁵. Súdny dvor teda má právomoc poskytnúť výklad práva Únie v rámci takýchto návrhov na začatie prejudiciálneho konania. Preto navrhujem, aby bola prvá námietka poľskej vlády zamietnutá.

¹⁸ Rozsudok zo 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, bod 20).

¹⁹ Rozsudky z 8. septembra 2010, Winner Wetten (C-409/06, EU:C:2010:503, bod 38), a z 27. februára 2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, body 28 a 29).

²⁰ Rozsudok zo 16. novembra 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a i. (C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:931, bod 36 a tam citovaná judikatúra).

²¹ Rozsudok z 26. marca 2020, Réexamen Simpson/Rada a HG/Komisia (C-542/18, RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 55) (ďalej len „rozsudok Simpson“).

²² Rozsudok z 1. júla 2008, Chronopost/UFEX a i. (C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375, bod 46).

²³ Pozri rozsudky Simpson (bod 57) a z 24. marca 2022, Wagenknecht/Komisia (C-130/21 P, EU:C:2022:226, bod 15), pokiaľ ide o Súdny dvor a Všeobecný súd. Pozri rozsudok zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie) (C-487/19, EU:C:2021:798, body 126 až 131), pokiaľ ide o súdy členských štátov.

²⁴ Rozsudky z 1. júla 2008, Chronopost/UFEX a i. (C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375, bod 46), a Simpson (body 55 a 57).

²⁵ Rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, body 29, 36 a 37).

35. Druhá a tretia námietka neprípustnosti poľskej vlády sa týkajú podstaty prejudiciálnych otázok a výkladu práva Únie, ktorý vnútroštátne súdy požadujú. Také námietky už zo svojej povahy nemôžu odôvodniť konštatovanie neprípustnosti týchto otázok.²⁶ Ak Súdny dvor s odkazom na svoju ustálenú judikatúru rozhodne, že môže odpovedať na položené otázky, môže využiť možnosť stanovenú v článku 99 rokovacieho poriadku a rozhodnúť odôvodneným uznesením.

36. Svojou štvrtou a ôsmou námietkou neprípustnosti poľská vláda spochybňuje právomoc vnútroštátnych súdov z hľadiska vnútroštátneho práva podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Okrem toho tvrdí, že návrhy nie sú opodstatnené a že vnútroštátne súdy by ich mohli v súlade so zákonom podať len vtedy, ak by zasadli v trojčlennom rozhodovacom zložení.²⁷

37. V rámci prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ z ustálenej judikatúry vyplýva, že Súdnemu dvoru vzhľadom na rozdelenie úloh medzi ním a vnútroštátnym súdom neprináleží skúmať, či návrh na začatie prejudiciálneho konania bol vydaný v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva, ktoré upravujú organizáciu súdov a súdne konania. Súdny dvor je teda povinný vychádzať z návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného súdnym orgánom členského štátu, pokiaľ tento návrh nebol zrušený na základe opravného prostriedku stanoveného vnútroštátnym právom.²⁸ Súdny dvor teda považoval za prípustný návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný predsedom rozhodovacieho zloženia, ktorý sa týkal správnosti jeho zloženia.²⁹

38. V každom prípade, aj keď poľská vláda vo veci C-181/21 tvrdí, že nie je jasné, či návrh na začatie prejudiciálneho konania podal predseda trojčlenného senátu, a že vnútroštátny súd – ktorý zasadá neverejne ako samosudca – sa pri návrhu umelo odvolával na článok 367 § 3 Občianskeho súdneho poriadku, nepreukázala, že vnútroštátny súd nemá právomoc na podanie takého návrhu.

39. Vo veci C-269/21 vnútroštátny súd, ktorý zasadá ako samosudca, uvádza, prečo sa domnieva, že rozhodnutie tohto súdu zasadajúceho v rozhodovacom zložení troch sudcov, ktorí rozhodujú o opravnom prostriedku proti predbežným opatreniam, môže mať vplyv na konanie vo veci samej, o ktorom musí rozhodnúť tento samosudca. Uvádza, že rozhodnutie trojčlenného senátu mu bolo vrátené a že má dôvodné pochybnosti o tom, či toto trojčlenné rozhodovacie zloženie spĺňa požiadavky vnútroštátneho práva a práva Únie. Vnútroštátny súd uvádza, že platnosť rozhodnutia o predbežných opatreniach je zásadná na určenie právneho postavenia spotrebiteľa. Istota, pokiaľ ide o platnosť zloženia senátu, ktorý prejednal a rozhodoval o tomto opravnom prostriedku, je teda nevyhnutná na rozhodnutie sporu vo veci samej.³⁰

²⁶ Rozsudok z 20. apríla 2021, Republika (C-896/19, EU:C:2021:311, bod 33 a tam citovaná judikatúra).

²⁷ Poľská vláda nespochybňuje, že Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katovice) a Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov) predstavujú „súd“ členského štátu v zmysle článku 267 ZFEÚ. Vnútroštátne súdy patria do poľského súdneho systému v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ, a preto musia spĺňať požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudok zo 6. októbra 2021, W. Ż. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 106 a tam citovaná judikatúra].

²⁸ Rozsudok zo 16. novembra 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a i. (C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:931, bod 44 a tam citovaná judikatúra).

²⁹ Rozsudok zo 16. novembra 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a i. (C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:931, bod 49 a tam citovaná judikatúra).

³⁰ Vnútroštátny súd sa domnieva, že ak sú predbežné opatrenia platné, spotrebiteľ musí naďalej platiť mesačné splátky úveru. Nesplnenie tejto povinnosti môže mať pre spotrebiteľa veľmi vážne dôsledky vrátane jeho úverovej bonity, uloženia sankčných úrokov alebo ukončenia úveru. Vnútroštátny súd tiež uviedol, že platnosť uznesenia o nariadení predbežného opatrenia má priamy vplyv na sumu požadovanú v spore, ktorý prejednáva.

40. Vzhľadom na priamu súvislosť, ktorú vnútroštátny súd opisuje medzi rozhodnutím trojčlenného senátu o odmietnutí vydať predbežné opatrenia a konaním vo veci samej, sa domnievam, že na rozdiel od námietok poľskej vlády a Komisie môže byť odpoveď Súdneho dvora na otázky týkajúce sa výkladu práva Únie, ktoré mu boli položené vo veci C-269/21, potrebná na to, aby vnútroštátny súd mohol vyriešiť otázky týkajúce sa vnútroštátneho procesného práva pred rozhodnutím vo veci samej.

41. Pokiaľ ide o piatu a šiestu námietku neprípustnosti poľskej vlády, ktoré sa do určitej miery prekrývajú, domnievam sa, že vnútroštátne súdy z právneho hľadiska dostatočne opísali skutkové okolnosti sporov vo veciach samých, uplatniteľné vnútroštátne ustanovenia a svoje pochybnosti o tom, či postupy, ktoré viedli k vymenovaniu sudkýň A. Z. a A. T., sú v súlade s právom EÚ. Je pravda, že dôvody, pre ktoré sa vnútroštátne súdy domnievali, že odpoveď na otázky položené Súdnemu dvoru je nevyhnutná vzhľadom na rozsudky, ktoré majú vydať v sporoch, ktoré prejednávajú, len málo odkazujú na spory vo veci samej v oblasti spotrebiteľského práva. Napriek tomu je jasné, že tieto súdy sa pred rozhodnutím v uvedených sporoch usilujú zistiť, či rozhodovacie zloženia vnútroštátnych súdov, v ktorých zasadali sudkyne A. Z. a A. T., spĺňali požiadavku na „súd zriadený zákonom“ podľa práva Únie, a ak ju nespĺňali, aké sú dôsledky tohto konštatovania. Predovšetkým sa pýtajú, či vnútroštátne súdy, ktoré zasadajú ako samosudca, môžu *ex officio* vylúčiť sudkyne A. Z. a A. T. Skutočnosť, že vplyv výkladu práva EÚ, ktorého sa domáhajú vnútroštátne súdy, môže presahovať rámec skutkových okolností vecí, ktoré prejednávajú, je teda nepodstatná na účely prípustnosti otázok, ktoré položili.³¹

42. Navrhujem preto, aby Súdny dvor zamietol všetky námietky neprípustnosti otázok položených vnútroštátnymi súdmi.

VI. O veci samej

A. Úvodné pripomienky

43. Predmet konania o nesplnení povinnosti³² vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov)³³, sa čiastočne prekrýva s týmito prejudiciálnymi konaniami. Hoci konanie o nesplnení povinnosti a prejudiciálne konanie sú odlišné konania s odlišnými právnymi účinkami,³⁴ v prípade potreby odkážem na svoje návrhy v uvedenom konaní o nesplnení povinnosti, ktoré prednesiem v ten istý deň ako tieto návrhy, predovšetkým ich body 46 až 60, ktoré obsahujú ustálené právne tézy, ktoré sú podľa môjho názoru relevantné na vyriešenie prejednávanej veci.

44. Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátne súdy žiadajú o výklad zásady zriadenia súdu zákonom, ktorá je uznaná článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. Na otázky položené vnútroštátnymi súdmi je teda potrebné odpovedať výlučne s ohľadom na túto zásadu.

³¹ Požiadavky, ktoré ukladá článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, sú prierezové a uplatňujú sa bez ohľadu na povahu predmetného konania. Postačuje, ak predmetný súd môže rozhodovať o veciach „v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“.

³² Podľa článku 258 ZFEÚ.

³³ Ú. v. EÚ C 252, 2021, s. 9.

³⁴ Rozdielne účinky rozsudkov Súdneho dvora podľa článkov 258 a 267 ZFEÚ by sa však nemali preceňovať. Napríklad v rozsudku z 10. marca 2022, Grossmania (C-177/20, EU:C:2022:175), Súdny dvor nedávno opísal kombinované účinky, ktoré môžu mať jeho rozsudky v oboch konaniach.

45. Podľa Komisie ústavná úloha a vplyv, ktoré majú sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v porovnaní so sudcami všeobecných súdov, spolu s menším rizikom, že zákonodarná a výkonná moc môžu zasahovať do menovania sudcov na tieto súdy, odôvodňujú odlišné posúdenie zákonnosti vymenovania sudcu podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ. Podľa Komisie by sa posúdenie vymenovania sudcu na všeobecný súd malo vykonávať v každom jednotlivom prípade na rozdiel od systémového prístupu, pokiaľ ide o vymenovanie sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Ombudsman a Komisia poukazujú na to, že na základe uznesenia z 23. januára 2020 spojené senáty pre občianske veci, trestné veci, pracovnoprávne veci a veci sociálneho zabezpečenia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)³⁵ rozlišujú medzi sudcami Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a sudcami všeobecných súdov na účely preskúmania ich nezávislosti a nestrannosti. Uznesenie konštatuje, že postup vymenovania sudcov všeobecných súdov je nezákonný, ak „za osobitných okolností“ vedie k porušeniu požiadavky nezávislosti a nestrannosti podľa článku 45 ods. 1 Ústavy Poľskej republiky, článku 47 Charty a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EDLP“). Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) preto rozhodol, že medzi okolnosti, ktoré treba preskúmať, patria okolnosti týkajúce sa účasti samotných sudcov na postupoch vymenovania pred KRS a povaha vecí, ktoré títo sudcovia prejednávajú alebo prejednávali.³⁶ Naopak, Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) nevyžadoval vykonanie takého individuálneho preskúmania, pokiaľ ide o vymenovanie sudcov uvedeného súdu.³⁷

46. Položené otázky sa týkajú požiadavky na zriadenie zákonom, a nie nezávislosti a nestrannosti súdov, ktorými sa zaoberalo uvedené uznesenie. Vzhľadom na to, že všetky tieto kritériá sú neoddeliteľne prepojené a do značnej miery sa prekrývajú,³⁸ treba zdôrazniť, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty nerozlišuje medzi najvyššími súdmi členských štátov a inými súdmi v ich príslušných právnych poriadkoch. Základné požiadavky nezávislosti,³⁹ nestrannosti a zriadenia zákonom sa uplatňujú bez rozdielu na všetky súdy členských štátov, a to bez ohľadu na rozsah ich právomoci alebo ich postavenie v súdnej hierarchii tohto štátu. Ak by to bolo inak, úroveň súdnej ochrany by sa mohla líšiť v závislosti od postavenia súdu v súdnom systéme, ktorého je súčasťou. Z hľadiska prvej zásady je táto téza zjavne nesprávna. V každom prípade vzhľadom na to, že priama skúsenosť veľkej väčšiny občanov EÚ s ich vnútroštátnymi právnymi systémami je obmedzená na všeobecné súdy, zodpovedajúca povinnosť všeobecných súdov udržiavať dôveru týchto občanov v uplatňovanie zásad právneho štátu je mimoriadne zaťažujúca. Táto téza je ešte absurdnejšia vzhľadom na vývoj právneho poriadku Európskej únie, ktorý je značne uľahčený dôležitou úlohou, ktorú zohrávajú údajne „nižšie“ súdy v právnych systémoch členských štátov.⁴⁰ Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty požaduje jednotnú normu, ktorá sa uplatňuje nezávisle od úrovne

³⁵ Uznesenie BSA 1-4110-1/20.

³⁶ Pozri bod 47 uznesenia.

³⁷ Podľa ombudsmana Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) založil toto rozlíšenie na rozdielnych funkciách všeobecných súdov a svojich funkciách, na veľkom rozdiel v rozsahu nezrovnalostí pri výberových konaniach na pracovné miesta na všeobecných súdoch v porovnaní so Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a na možnosti preskúmať, či sudcovia všeobecných súdov dodržiavajú zásady nezávislosti a nestrannosti. Ombudsman považuje túto možnosť za iluzórnu z dôvodu novelizačného zákona, ktorý bráni mimoriadnemu senátu vykonať takéto preskúmanie. Ďalej poukazuje na to, že uznesenie z 23. januára 2020 sa zaoberá skôr nezávislosťou a nestrannosťou sudcov než zriadením súdu zákonom.

³⁸ Pozri analogicky rozsudok zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie) (C-487/19, EU:C:2021:798, bod 124 a tam citovanú judikatúru), pokiaľ ide o článok 6 ods. 1 EDLP. Pozri tiež rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235, body 115 až 120).

³⁹ Pozri analogicky rozsudok z 21. januára 2020, Banco de Santander (C-274/14, EU:C:2020:17), pokiaľ ide o pojem nezávislý súdny orgán členského štátu podľa článku 267 ZFEÚ. Podľa môjho názoru je tento pojem a článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty jediným, jednotným a autonómym pojmom práva EÚ.

⁴⁰ Pozri napríklad rozsudky z 5. februára 1963, van Gend & Loos (26/62, EU:C:1963:1) (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tariefcommissie, Holandsko); z 15. júla 1964, Costa (6/64, EU:C:1964:66) (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Giudice conciliatore di Milano, Taliansko), a z 9. marca 1978, Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49) (návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Pretura di Susa, Taliansko).

výkonu právomoci vo vnútroštátnom právnom poriadku. Posúdenie, či sú tieto základné požiadavky splnené, si teda vyžaduje preskúmanie všetkých relevantných faktorov systémovej a/alebo individuálnej povahy.

B. Prvá otázka

47. Cieľom prvej otázky je zistiť, či sa má článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že všeobecný súd je „súdom zriadeným zákonom“, ak bol sudca v rozhodovacom zložení, ktoré prejednáva vec, vymenovaný v rámci postupu, v ktorom: a) sa nezohľadnilo stanovisko zhromaždenia sudcov k vhodnosti uchádzačov, čo je v rozpore s vnútroštátnym právom, alebo po zmene vnútroštátnej právnej úpravy vyjadrilo stanovisko k vhodnosti uchádzača kolégium súdu zložené predovšetkým z osôb vymenovaných ministrom spravodlivosti, b) uchádzači boli vymenovaní do funkcie na základe uznesenia KRS a c) účastníci výberového konania nemali právo podať opravný prostriedok na súdny orgán v zmysle vyššie uvedených ustanovení práva EÚ.⁴¹

48. Z judikatúry Súdneho dvora, ktorá bola rozvinutá s ohľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), vyplýva, že proces vymenovania sudcov predstavuje neoddeliteľnú súčasť pojmu „súd zriadený zákonom“, keďže tento postup má zásadné dôsledky pre riadne fungovanie a legitimitu súdnictva v demokratickom právnom štáte.⁴² V rozsudku *Getin Noble Bank*⁴³ Súdny dvor pripomenul, že nezrovnalosť, ku ktorej došlo pri vymenovaní sudcov, predstavuje porušenie požiadavky, aby bol súd zriadený zákonom, najmä ak má táto nezrovnalosť takú povahu a závažnosť, že vytvára skutočné riziko, že iné zložky moci, najmä výkonná moc, by mohli vykonávať nenáležitú diskrečnú právomoc, ktorá ohrozuje integritu výsledku, ku ktorému vedie proces vymenovania, a teda vyvoláva legitímnu pochybnosť v myšliach osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť dotknutého sudcu alebo sudcov. Nastane to vtedy, keď sú dotknuté základné pravidlá, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť vytvárania a fungovania tohto súdneho systému. Nie každé pochybenie, ku ktorému môže dôjsť v priebehu postupu vymenovania sudcu, môže spochybníť nezávislosť a nestrannosť tohto sudcu, a teda postavenie senátu, v ktorom sudca zasadá, ako „nezávislého a nestranného súdu zriadeného zákonom“.

49. Na konštatovanie existencie porušenia požiadavky na súd zriadený zákonom a z toho vyplývajúcich dôsledkov je potrebné celkové posúdenie viacerých skutočností, ktoré ako celok vyvolávajú oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov zasadaúcich na tomto súde.⁴⁴ Je preto potrebné preskúmať, či hmotnoprávne podmienky a procesné pravidlá,

⁴¹ Ombudsman sa domnieva, že tri faktory, ktoré opisujú vnútroštátne súdy, predstavujú vážne narušenie právneho štátu v Poľsku, keďže v dôsledku toho sudcovia už nie sú vymenovaní za sudcov všeobecných súdov v súlade s poľským právom, článkom 19 ods. 1 ZEÚ alebo článkom 6 ods. 1 EDLP. To vedie k dojmu, že súdy nie sú ani nezávislé, ani nestranné. Súd tak môže vzhľadom na priamy účinok článku 19 ods. 1 ZEÚ a zásadu prednosti práva EÚ vylúčiť sudcu vymenovaného na základe takéhoto protiprávneho postupu z rozhodovania o veciach v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.

⁴² Rozsudok z 22. februára 2022, *Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač)* (C-562/21 PPU a C-563/21 PPU (EU:C:2022:100, body 57 a 74 a tam citovaná judikatúra). V rozsudku z 1. decembra 2020, *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Island* (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, body 231 a 233), ESLP rozhodol, že právo na prístup k „súdu zriadenému zákonom“ zaručené v článku 6 ods. 1 EDLP predstavuje nezávislé právo, ktoré veľmi úzko súvisí so zárukami „nezávislosti“ a „nestrannosti“ v zmysle tohto ustanovenia. Tento súd ďalej rozhodol, že proces vymenovania sudcov nevyhnutne predstavuje neoddeliteľnú súčasť pojmu „súd zriadený zákonom“ v zmysle článku 6 ods. 1 EDLP (rozsudok z 1. decembra 2020, *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Island*, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, body 227 a 232).

⁴³ Rozsudok z 29. marca 2022 (C-132/20, EU:C:2022:235, body 122 a 123 a tam citovaná judikatúra).

⁴⁴ Záruky nezávislosti a nestrannosti požadované právom Únie predpokladajú pravidlá, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, trvanie funkčného obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia alebo odvolania jeho členov, ktoré rozptýlia akékoľvek oprávnené pochybnosti osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť tohto orgánu vonkajšími činiteľmi a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom (rozsudok z 20. apríla 2021, *Republika*, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 53).

ktorými sa riadia predmetné postupy menovania, vyvolávajú u osôb podliehajúcich súdnej právomoci oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyviteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom, len čo sú títo sudcovia vymenovaní. Súdny dvor rozhodol, že tieto podmienky a procesné pravidlá by mali byť formulované tak, aby sa vylúčil nielen akýkoľvek priamy vplyv vo forme pokynov, ale aj akýkoľvek nepriamy vplyv, ktorý by rovnako mohol mať účinok na rozhodnutia dotknutých sudcov.⁴⁵

50. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania a prejudiciálne otázky vyvolávajú obavy všeobecnej alebo systémovej povahy.⁴⁶ Týkajú sa nielen postupu, ktorý viedol k vymenovaniu sudkýň A. Z a A. T. na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice) a Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov), ale implicitne aj postupov vymenovania mnohých ďalších sudcov na všeobecné súdy. Nič nenasvedčuje tomu, že postupy, ktoré viedli k vymenovaniu sudkýň A. Z. a A. T., sa výrazne líšili od postupov využívaných na iné nedávne vymenovania sudcov na všeobecné súdy⁴⁷ alebo že tieto sudkyne konali neprimerane alebo nevhodne. V tejto súvislosti možno poznamenať, že obe sudkyne, A. Z. aj A. T., pôsobia ako sudkyne všeobecných súdov od svojho vymenovania v rokoch 1996 a 2009. Toto konanie nespochybňuje zákonnosť postupov, ktoré viedli k ich počiatočnému vymenovaniu za sudkyne. Okrem toho nie je spochybnená ich odborná kvalifikácia a skúsenosti, a teda ich spôsobilosť vykonávať nové funkcie na Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice) a Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov).

51. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že tri skutočnosti uvedené vnútroštátnymi súdmi, ako ich uvádzam v bode 47 vyššie, musia byť najprv posúdené individuálne a až následne je možné posúdiť ich kumulatívny alebo celkový účinok. Hoci jedna alebo druhá zo skutočností, na ktoré odkazujú vnútroštátne súdy, nemôže sama osebe spochybníť požiadavky, ktoré Súdny dvor určil v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ, ak sa tieto skutočnosti posudzujú spoločne a v rámci priebehu postupu vymenovania, môžu spochybníť legitímnosť tohto postupu a jeho súlad s uvedenými požiadavkami.⁴⁸

52. Pre zjednodušenie najprv preskúvam druhú skutočnosť, ktorá sa týka účasti KRS na postupoch vymenovania.

1. Druhá skutočnosť

53. Podľa vnútroštátnych súdov KRS vo svojom súčasnom zložení neplní svoju ústavnú úlohu brániť nezávislosť sudcov a súdov.⁴⁹ V tejto súvislosti sa vo veľkej miere odvolávajú na zmeny v zložení KRS a na jej úlohu v postupe menovania sudcov od roku 2018.⁵⁰

54. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že článok 19 ods. 1 ZEÚ bráni vnútroštátnym ustanoveniam týkajúcim sa organizácie súdnictva, ktoré v dotknutom členskom štáte obmedzujú ochranu hodnoty právneho štátu, najmä záruky nezávislosti súdnictva. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že posilnenie vplyvu zákonodarnej a výkonnej moci na výber členov KRS od roku 2018 vyvoláva oprávnené a závažné pochybnosti o nezávislosti KRS, o jej úlohe v postupe vymenovania

⁴⁵ Rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika (C-896/19, EU:C:2021:311, body 55 a 57). Pozri tiež rozsudok Simpson (body 57 a 71).

⁴⁶ Komisia poukazuje na to, že od roku 2018 bolo približne 1 360 z 10 000 sudcov všeobecných súdov v Poľsku vymenovaných na základe uznesení KRS v jej novom, zmenenom zložení.

⁴⁷ Snáď s výnimkou konania predsedu Sąd Apelacyjny w Katowicach (Odvolací súd Katowice), ako je uvedené v bode 14 vyššie.

⁴⁸ Pozri rozsudok z 9. júla 2020, Land Hessen (C-272/19, EU:C:2020:535, bod 57).

⁴⁹ Pozri články 179 a 186 Ústavy Poľskej republiky.

⁵⁰ Bod 210 mojich návrhov vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov), obsahuje prehľad reštrukturalizácie KRS.

sudcov a v dôsledku toho o nezávislosti týchto sudcov a súdu, v ktorom zasadajú.⁵¹ Súdny dvor tiež rozhodol, že vzhľadom na článok 179 Ústavy Poľskej republiky má KRS rozhodujúcu úlohu pri menovaní sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).⁵² Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že KRS zohráva podobnú rozhodujúcu úlohu v postupe vymenovania sudcov všeobecných súdov.

55. Napriek tomuto zhoršeniu ochrany právneho štátu od roku 2018 Súdny dvor uviedol, že zapojenie orgánu, akým je KRS,⁵³ do postupu vymenovania sudcov samo osebe nevyvoláva pochybnosti o nezávislosti sudcov vymenovaných v rámci tohto postupu. Táto situácia môže byť odlišná, ak účasť orgánu, akým je KRS, v spojení s inými relevantnými skutočnosťami a podmienkami, za akých sa uskutočnil výber sudcov, vedie k vzniku takýchto pochybností.⁵⁴ Toto posúdenie sa vzťahuje aj na požiadavku zriadenia zákonom, ktorá bola vznesená v tomto konaní, najmä vzhľadom na to, že KRS je strážkyňou nezávislosti súdov a sudcov podľa článku 186 Ústavy Poľskej republiky.

2. Prvá skutočnosť

56. Skutkové okolnosti vo veciach C-181/21 a C-269/21 sa líšia, pokiaľ ide o uplatnenie prvej skutočnosti týkajúcej sa neúčasti orgánu sudcovskej samosprávy na postupe vymenovania.

57. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-181/21 sa uvádza, že v čase skutkových okolností poľské právo výslovne stanovovalo účasť zhromaždenia sudcov na postupe vymenovania.⁵⁵ Okrem toho vnútroštátny súd uviedol, že zhromaždenie sudcov má výlučnú právomoc začať konanie pred KRS a že jeho účasť na postupe vymenovania sudcov má zásadný význam⁵⁶ vzhľadom na zásadu delby moci podľa Ústavy Poľskej republiky.⁵⁷ Domnieva sa, že vylúčenie účasti zhromaždenia sudcov tak spôsobuje, že postup vymenovania je nezlučiteľný s vnútroštátnym právnym a ústavným poriadkom, čo vedie k protiprávnemu zloženiu príslušného súdu z hľadiska poľského práva.

58. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-181/21 vyplýva, že zhromaždenie sudcov sa dočasne zdržalo vydávania stanovísk k uchádzačom z dôvodu svojich obáv týkajúcich sa postavenia KRS. Postup vymenovania pokračoval bez ohľadu na toto nevydávanie stanovísk a jeho dôvody. Hoci teda zhromaždenie sudcov nebolo vylúčené z postupu vymenovania, ale sa zdržalo vyjadrenia svojho stanoviska, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa zdá, že napriek pomerne otvorenej povahe tohto nevydávania stanovísk a prípadným následným prieťahom pri vymenúvaní sudcov bolo v čase skutkových okolností v rozpore s vnútroštátnym právom pokračovať v postupe vymenovania bez overenia stanoviska zhromaždenia sudcov. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by sa podnikli alebo mohli podniknúť

⁵¹ Pozri rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235, bod 127 a najmä tam citovanú judikatúru). Pozri tiež rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov) (C-791/19, EU:C:2021:596, body 104 až 108).

⁵² Rozsudok z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie) (C-824/18, EU:C:2021:153, bod 126) (ďalej len „rozsudok A. B.“).

⁵³ Ktorý sa z väčšej časti skladá z členov zvolených zákonodarnou mocou.

⁵⁴ Rozsudok z 22. februára 2022, Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač) (C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 75 a tam citovaná judikatúra).

⁵⁵ Pozri článok 58 § 2 zákona o organizácii všeobecných súdov.

⁵⁶ Oba vnútroštátne súdy opisujú stanovisko zhromaždenia sudcov ako podmienku *sine qua non* platného postupu vymenovania podľa vnútroštátneho práva.

⁵⁷ Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že je to tak najmä z toho dôvodu, že KRS už nezastupuje súdnu zložku v súlade s požiadavkou článku 179 a článku 186 ods. 1 Ústavy Poľskej republiky.

nejaké právne kroky s cieľom zákonne upustiť od stanoviska zhromaždenia alebo že by existovala naliehavá situácia, ktorá by si vyžadovala okamžité vymenovanie sudcov bez čakania na vydanie tohto stanoviska.

59. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že účasť orgánu, akým je zhromaždenie sudcov, na postupe vymenovania sudcov môže v zásade prispieť k väčšej objektivite tohto procesu, a to vždy pod podmienkou, že tento orgán je sám dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci, ako aj od orgánu, ktorému má predložiť svoje stanovisko.⁵⁸ Okolnosti, za akých sa zhromaždenie sudcov vo veci C-181/21 zdržalo vydania stanoviska, ako aj konanie predsedu Sąd Apelacyjny (odvolací súd), ktorý predsedá tomuto zhromaždeniu a bol vymenovaný ministrom spravodlivosti, môžu vyvolať obavy. V tejto súvislosti považujem konanie predsedu Sąd Apelacyjny (odvolací súd), ktorý konal v rozpore so stanoviskom príslušného zhromaždenia, za neuspokojivé, keďže potenciálne vystavuje túto fázu procesu vymenovania kritike z dôvodu možného vnímania protiprávneho zasahovania výkonnej moci zo strany verejnosti. V rozsudku *Getin Noble Bank*⁵⁹ Súdny dvor pripomenul, že výraz „zriadený zákonom“ odráža potrebu zabezpečiť, aby organizácia súdneho systému nebola ponechaná na voľnú úvahu výkonnej moci, ale aby sa spravovala zákonom prijatým zákonodarnou mocou. Zdá sa však, že v čase, keď prebiehal postup vymenovania vo veci C-181/21, bola úloha zhromaždenia sudcov marginalizovaná z dôvodu rozhodujúcej úlohy KRS v procese vymenovania.⁶⁰ Z tohto dôvodu si nemyslím, že prvá skutočnosť posudzovaná sama osebe je dostatočne závažná na to, aby spochybnila zákonnosť vymenovania sudkyne, o ktorej ide vo veci C-181/21. V konečnom dôsledku však o tom prináleží rozhodnúť vnútroštátnemu súdu.

60. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-269/21 vyplýva, že v nadväznosti na zmenu zákona⁶¹ v čase posudzovaného postupu vymenovania už nebolo potrebné stanovisko príslušného zhromaždenia sudcov k uchádzačom. Vnútroštátny súd uviedol, že zákon bol zmenený z dôvodu praxe zhromaždení sudcov, ktoré nevydávali stanoviská k uchádzačom. Kolégium príslušného súdu vydalo svoje stanovisko k jedinej uchádzačke v postupe – sudkyňi A. T. –, ako si to vyžadoval novelizačný zákon, a tento aspekt konania bol teda v súlade s poľským právom. Vnútroštátny súd sa domnieva, že kolégium, ktoré sa skladá z predsedov dotknutých súdov, z ktorých polovicu vymenoval minister spravodlivosti,⁶² prestalo byť orgánom sudcovskej samosprávy. Novelizačný zákon tak vyňal orgány sudcovskej samosprávy z postupu vymenovania.⁶³ Podľa vnútroštátneho súdu je toto vyňatie v rozpore s Ústavou Poľskej republiky a zásadou delby moci, takže súd, na ktorom zasadá sudca vymenovaný bez účasti týchto orgánov, nemá správne zloženie. Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že neexistencia orgánov sudcovskej samosprávy je osobitne škodlivá, keďže KRS v zložení po roku 2018 už nepôsobí ako orgán sudcovskej samosprávy.

⁵⁸ Rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, body 136 až 138 a tam citovaná judikatúra), a zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie) (C-487/19, EU:C:2021:798, bod 149).

⁵⁹ Rozsudok z 29. marca 2022 (C-132/20, EU:C:2022:235, bod 121).

⁶⁰ Rozsudok A. B. (bod 126). Pozri tiež rozsudok z 22. februára 2022, *Openbaar Ministerie* (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatýkač) (C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 75 a tam citovaná judikatúra).

⁶¹ Novelizačným zákonom sa s účinnosťou od 14. februára 2020 zrušil článok 58 § 2 zákona o organizácii všeobecných súdov. Poľská vláda okrem iného tvrdí, že cieľom tejto legislatívnej reformy bolo zabezpečiť, aby zhromaždenie sudcov už nemohlo blokovat postup vymenovania. Zaviedol sa fakultatívny konzultačný postup, ktorý má zabezpečiť širšiu diskusiu o zásluhách kandidátov na miesta sudcov.

⁶² V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu Sąd Okręgowy (krajský súd).

⁶³ Komisia poukazuje na to, že úloha zhromaždení sudcov nebola zrušená, ale bola značne obmedzená.

61. Pokiaľ ide o účasť kolégia príslušného súdu na postupe vymenovania, z rozsudku Súdneho dvora Land Hessen⁶⁴ vyplýva, že skutočnosť, že minister spravodlivosti vyberie polovicu členov takého orgánu, sama osebe nevedie k nedodržaniu požiadaviek článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

62. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-269/21 vyplýva, že obmedzená úloha zhromaždenia sudcov a účasť kolégia príslušného súdu na postupe vymenovania sudcov sú úzko spojené s posilnenou úlohou KRS v tomto postupe od roku 2018, čo predstavuje ďalšie zníženie ochrany právneho štátu v Poľsku.⁶⁵ Podľa ústavy Poľskej republiky je však KRS strážkyňou nezávislosti súdov a sudcov, a nie zhromaždenia sudcov alebo kolégia sudcov. Vzhľadom na to, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že obmedzená úloha zhromaždenia sudcov v procese vymenovania a úloha kolégia príslušného súdu sú súčasťou vývoja legislatívnej stratégie, ktorý nastáva súbežne s reštrukturalizáciou KRS a s posilnením jej úlohy v procese vymenovania najmä od roku 2018, musia sa tieto skutočnosti posudzovať spoločne. Vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora Openbaar Ministerie (Súd zriadený zákonom v členskom štáte, ktorý vydal zatykač),⁶⁶ ktorý sa týka KRS a jej rozhodujúcej úlohy v postupe vymenovania od roku 2018, teda pred nadobudnutím účinnosti novelizačného zákona, sa domnievam, že prvá skutočnosť sama osebe nespôsobuje neplatnosť postupu vymenovania spochybneného vo veci C-269/21. V konečnom dôsledku však o tom musí opäť rozhodnúť vnútroštátny súd.

3. Tretia skutočnosť

63. Tretia skutočnosť prvej otázky a druhá otázka spolu súvisia, keďže obe sa týkajú práva neúspešných uchádzačov napadnúť postup vedúci k vymenovaniu sudcov všeobecných súdov na súde, ktorý spĺňa požiadavky stanovené v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty.⁶⁷

64. Pokiaľ ide o tretiu skutočnosť prvej otázky, vnútroštátne súdy uvádzajú, že uchádzači o vymenovanie za sudcov všeobecných súdov nemajú právo podať opravný prostriedok na súd, ktorý spĺňa požiadavky stanovené v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. V tejto súvislosti poukazujú na to, že mimoriadny senát, ktorý má právomoc preskúmať uznesenia KRS týkajúce sa vymenovania sudcov podľa článku 26 § 1 novelizovaného zákona o Najvyššom súde, nespĺňa tieto požiadavky.

65. Vnútroštátne súdy tiež uvádzajú, že vymenovanie nových sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vrátane jeho mimoriadneho senátu je postihnuté vadou, keďže a) predseda vlády nepodpísal návrh na začatie vymenovania, ako požaduje článok 144 ods. 2 Ústavy Poľskej republiky, b) KRS nepreskúmala žiadosti, ale namiesto toho vykonala povrchné hodnotenie uchádzačov na základe malého počtu dokumentov, ktoré väčšinou predložili samotní uchádzači, c) politický záujem

⁶⁴ Rozsudok z 9. júla 2020 (C-272/19, EU:C:2020:535, body 55 a 56).

⁶⁵ Súdny dvor uviedol, že rešpektovanie hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ členským štátom predstavuje podmienku užívania všetkých práv vyplývajúcich z uplatňovania Zmlúv na tento členský štát. Členský štát nemôže zmeniť svoju právnu úpravu tak, aby to viedlo k zníženiu úrovne ochrany hodnoty právneho štátu vyjadrenej najmä v článku 19 ZEÚ. Členské štáty sú teda povinné dbať na to, aby nedošlo z hľadiska tejto hodnoty k zníženiu úrovne ich právnej úpravy v oblasti organizácie súdnictva, a to tým, že sa zdržia prijímania pravidiel, ktoré by ohrozili nezávislosť sudcov (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, body 63 a 64).

⁶⁶ Rozsudok z 22. februára 2022 (C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 75 a tam citovaná judikatúra).

⁶⁷ Aj ombudsman sa týmito záležitosťami zaoberá spoločne. Domnieva sa, že poľský zákonodarca prijal súbor opatrení, ktoré zabezpečujú, aby vymenovanie sudcov všeobecných súdov nepodliehalo účinnému súdnemu preskúmaniu, a to ani v prípade, že došlo k zjavnému porušeniu práva. Ombudsman sa odvoláva na tri skutočnosti: po prvé členov mimoriadneho senátu nominovala KRS a postup, ktorý viedol k ich vymenovaniu, nepodliehal súdnemu preskúmaniu; po druhé zákonnosť vymenovania sudcu alebo jeho právomoc vykonávať funkciu sudcu od prijatia novelizačného zákona nepodlieha súdnemu preskúmaniu a po tretie mimoriadny senát má výlučný právomoc na preskúmanie nezávislosti sudcov.

a vplyv výkonnej moci vo výberovom konaní bol zjavný, keďže KRS navrhla len tých kandidátov, ktorí mali podporu vlády, d) proti uzneseniu KRS, ktorým sa navrhuje vymenovanie sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), niektorí neúspešní uchádzači podali opravný prostriedok na Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd, Poľsko), a preto nebolo právne záväzné. Napriek tomu, že uvedený súd pozastavil platnosť viacerých uznesení KRS, prezident republiky vymenoval kandidátov, ktorých KRS navrhla. Tieto osoby zas súhlasili so svojím vymenovaním, hoci vedeli, že postup vymenovania bol pozastavený. Tieto skutočnosti ovplyvňujú tak odbornú spôsobilosť, ako aj morálnu bezúhonnosť dotknutých osôb. A nakoniec postup vymenovania sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) nepodliehal účinnému súdnemu preskúmaniu, a to ani pred vymenovaním sudcov tohto súdu prezidentom republiky, ani po ňom.⁶⁸

66. Napriek konštatovaniu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na základe rozsudku A. K.,⁶⁹ že rozhodnutia týchto sudcov sú neplatné, mimoriadny senát naďalej rozhoduje o veciach. Okrem toho podľa vnútroštátnych súdov od prijatia svojho uznesenia z 8. januára 2020⁷⁰ mimoriadny senát neskúma, či bola vo veciach, ktoré mu boli predložené, dodržaná požiadavka na zriadenie zákonom podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty.⁷¹ Vnútroštátne súdy sa teda domnievajú, že preskúmanie uznesení KRS zo strany mimoriadneho senátu je neúčinné. Vzhľadom na neexistenciu účinného súdneho prostriedku nápravy pred mimoriadnym senátom v prípade pochybností o primeranosti postupu vymenovania sudcov na všeobecné súdy nie sú tieto súdy zriadené v súlade so zákonom.

67. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátne súdy pýtajú, či sa má článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni výlučnej právomoci mimoriadneho senátu, zloženého len z osôb vymenovaných spôsobom uvedeným v prvej otázke, na skúmanie zákonnosti vymenovania sudcov na všeobecné súdy. Podľa vnútroštátnych súdov má v súlade s článkom 26 § 2 novelizovaného zákona o Najvyššom súde mimoriadny senát výlučnú právomoc rozhodovať o návrhoch na „vylúčenie“ sudcov alebo na určenie súdov, na ktorých sa má viesť konanie, v súvislosti so sťažnosťami na nedostatok nezávislosti súdu alebo sudcu. Článok 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde však stanovuje, že žiadosť podľa článku 26 § 2 tohto zákona sa neskúma, ak sa týka určenia alebo posúdenia zákonnosti vymenovania sudcu alebo jeho právomoci vykonávať funkciu sudcu. Vnútroštátne súdy sa teda domnievajú, že nielenže samotný mimoriadny senát nespĺňa požiadavku na zriadenie zákonom, ale ani neskúma otázky, či túto požiadavku spĺňa iný súd.⁷² Vnútroštátne súdy sa preto domnievajú, že sú povinné neuplatniť článok 26 § 2 a 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde, aby bola zabezpečená účinnosť práva Únie. Neuplatnenie týchto ustanovení vnútroštátneho práva však nerieši otázku procesných krokov, ktoré má súd vykonať v situácii opísanej v prvej otázke na zabezpečenie účinnosti práva Únie. Vnútroštátne súdy sa teda pýtajú, či by sa

⁶⁸ Pozri rozsudok A. B.

⁶⁹ Rozsudok z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982).

⁷⁰ Pozri uznesenie I NOZP 3/19, ktoré má silu „právnej zásady“.

⁷¹ Rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235, bod 48), ďalej vysvetľuje toto uznesenie.

⁷² Bod 84 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-181/21 a bod 107 návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-269/21 vo vzťahu k článku 26 § 2 a 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde uvádza: „Otázky týkajúce sa rozptýlenia pochybností vnútroštátneho súdu uvedených v odôvodnení prvej otázky patria do [právomoci mimoriadneho senátu, ktorý] sám osebe nespĺňa požiadavky súdu zriadeného zákonom a vyvoláva oprávnené obavy, pokiaľ ide o jeho nestrannosť a nezávislosť. Okrem toho konanie pred týmto orgánom nemôže mať za následok odstránenie týchto pochybností, keďže nepreskúmava žiadosti, ktoré vyvolávajú uvedené otázky.“

ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa automatického vylúčenia sudcov (*iudex inhabilis*)⁷³ mali uplatňovať analogicky, čím sa sudcovi umožní bez návrhu vylúčiť sudcu, ktorý bol takto vymenovaný na všeobecný súd, z prejednávania veci.⁷⁴

68. S výhradou overenia vnútroštátnymi súdmi sa zdá, že pred nadobudnutím účinnosti novelizačného zákona 14. februára 2020 bolo možné napadnúť uznesenia KRS týkajúce sa vymenovania sudcov všeobecných súdov na mimoriadnom senáte podľa článku 44 ods. 1 zákona o KRS a článku 26 § 1 novelizovaného zákona o Najvyššom súde.

69. Ako vyplýva z bodov 93 až 111 mojich návrhov vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov), skutočnosť, že mimoriadnemu senátu bola priznaná výlučná právomoc rozhodovať o otázkach nezávislosti súdu, rozhodovacieho zloženia alebo sudcu podľa článku 26 § 2 novelizovaného zákona o Najvyššom súde, v zásade neporušuje okrem iného článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty, pokiaľ toto ustanovenie vnútroštátneho práva, ako aj v ňom stanovené postupy a pravidlá právomoci nenarúšajú plnú účinnosť týchto ustanovení práva EÚ a prednosť práva EÚ. Podľa môjho názoru sa táto analýza analogicky uplatňuje na článok 44 ods. 1 zákona o KRS a na článok 26 § 1 novelizovaného zákona o Najvyššom súde. Preto sa domnievam, že priznanie výlučnej právomoci mimoriadnemu senátu podľa článku 44 ods. 1 zákona o KRS a článku 26 § 1 a 2 novelizovaného zákona o Najvyššom súde v zásade nie je v rozpore s právom EÚ.

70. Hoci sa zdá, že článok 44 ods. 1 zákona o KRS a článok 26 § 1 novelizovaného zákona o Najvyššom súde zostávajú v platnosti, znenie článku 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde po nadobudnutí účinnosti novelizačného zákona výslovne zakazuje Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vrátane jeho mimoriadneho senátu, aby konštatoval alebo posudzoval zákonnosť vymenovania sudcu. Uvedenému súdu zároveň zakazuje konštatovať alebo posudzovať právomoc vykonávať funkciu sudcu, ktorá vyplýva z tohto vymenovania.⁷⁵ Znenie tohto ustanovenia je teda také široké, že môže znemožniť, aby Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) skúmal otázky týkajúce sa okrem iného zriadenia súdu zákonom, ako požaduje rozsudok Simpson.⁷⁶

71. Tak z návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ako aj z otázok položených v týchto veciach vyplýva, že vnútroštátne súdy sa domnievajú, že mimoriadny senát nemôže preskúmať právne námietky proti vymenovaniu sudcu prezidentom republiky ani to, či je súd zriadený v súlade so zákonom.⁷⁷ Takže zatiaľ čo mimoriadny senát má aj naďalej zdanlivú⁷⁸ právomoc preskúmať uznesenia KRS týkajúce sa vymenovania sudcov na všeobecné súdy, rozsah tohto preskúmania je značne a podľa môjho názoru protiprávne obmedzený.⁷⁹

⁷³ Pozri napríklad článok 48 Občianskeho súdneho poriadku.

⁷⁴ Poľská vláda tvrdí, že takýto výklad je *contra legem*.

⁷⁵ Ako som uviedol v bodoch 140 a 141 svojich návrhov vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov), znenie tohto ustanovenia sa na prvý pohľad neobmedzuje na vylúčenie právomoci súdu zrušiť akt vymenovania sudcu prezidentom republiky s účinkami *erga omnes*.

⁷⁶ Pozri bod 55. Pozri analogicky body 138 až 147 mojich návrhov vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov).

⁷⁷ Poľská vláda na pojednávaní potvrdila, že podľa poľského práva nie je možné, aby súdy skúmali, či je súd zriadený v súlade so zákonom alebo či bol sudca vymenovaný v súlade so zákonom.

⁷⁸ Túto problematiku musia preskúmať vnútroštátne súdy. V bode 104 svojich písomných pripomienok poľská vláda odkázala na viaceré štatistiky týkajúce sa preskúmania uznesení KRS o vymenovaní sudcov na všeobecné súdy.

⁷⁹ Aj keby som pripustil, že článok 44 ods. 1 zákona o KRS a článok 26 § 1 novelizovaného zákona o Najvyššom súde umožňujú mimoriadnemu senátu preskúmať uznesenia KRS, existencia týchto ustanovení súbežne s článkom 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde po nadobudnutí účinnosti novelizačného zákona vytvára značnú právnu neistotu, najmä pokiaľ ide o rozsah tohto preskúmania. Článok 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde tak oslabuje účinnosť prvých uvedených ustanovení vnútroštátneho práva, čo je v rozpore s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. Pozri body 133 až 147 mojich návrhov vo veci C-204/21, Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov).

72. Pokiaľ ide o vec C-269/21,⁸⁰ sudkyňa A. T. bola vymenovaná na Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov) na základe uznesenia KRS zo 7. júla 2020, teda po nadobudnutí účinnosti článku 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde. Otázka, či mimoriadny senát spĺňa požiadavky článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty, je v tejto veci bezpredmetná, keďže tento súd nemal z hľadiska vnútroštátneho práva právomoc preskúmať príslušné uznesenie KRS s cieľom určiť zákonnosť vymenovania sudkyne alebo právomoc vykonávať funkciu sudcu, ktorá z tohto vymenovania vyplýva.

73. Je preto potrebné posúdiť, či neexistencia účinného súdneho preskúmania uznesení KRS, ktoré viedli k vymenovaniu sudcov na všeobecné súdy, spolu s rozhodujúcou úlohou, ktorú KRS zohráva v postupe vymenovania, a obmedzenou úlohou zhromaždení sudcov môže u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolať dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť sudkyne, akou je A. T., vonkajšími faktormi a jej neutralitu vo vzťahu k záujmom v konaní.

74. Z rozsudku A. B.⁸¹ vyplýva, že vzhľadom na to, že KRS neposkytuje dostatočné záruky nezávislosti, je potrebné poskytnúť neúspešným uchádzačom o miesta sudcov možnosť napadnúť uznesenia KRS, ak sú všetky relevantné skutočnosti charakterizujúce postup vymenovania také, že u jednotlivcov vyvolávajú systémové pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných v rámci tohto postupu.⁸²

75. Vo veci C-269/21 vnútroštátny súd nepredložil nijaký konkrétny dôkaz systémovej povahy okrem troch skutočností, na ktoré odkazuje, ani dôkaz individuálnej povahy, ktorý by odôvodňoval existenciu legitímnych a vážnych pochybností v mysliach osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných na všeobecné súdy v rámci predmetného postupu vymenovania vrátane sudkyne A. T.⁸³

76. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa nedomnievam, že tri skutočnosti, na ktoré odkazuje, samy osebe postačujú na spochybnenie postupu, ktorý viedol k vymenovaniu sudcu, akým je sudkyňa A. T., na všeobecné súdy podľa požiadaviek článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. Okrem skutočností, o ktoré sa Súdny dvor opiera v bodoch 128, 129 a 136 rozsudku A. B., je jediným novým prvkom vo veci C-269/21 neúčast' orgánov sudcovskej samosprávy na postupe vymenovania. Vzhľadom na nepochybne rozhodujúcu

⁸⁰ Ktorou sa pre zjednodušenie budem zaoberať ako prvou.

⁸¹ Pozri body 128 až 136.

⁸² V bode 129 rozsudku A. B. je uvedené, že „neexistencia možnosti podať súdny prostriedok nápravy v súvislosti s postupom vymenovania na miesta sudcov vnútroštátneho najvyššieho súdu sa v určitých prípadoch nemusí ukázať ako problematická z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich z práva Únie, najmä z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ“. Súdny dvor však pri mnohých príležitostiach rozhodol, že účinné súdne preskúmanie návrhov KRS na vymenovanie sudcov – prinajmenšom vrátane preskúmania, či došlo k prekročeniu právomoci alebo k nesprávnemu výkonu právomoci, nesprávnemu právnemu posúdeniu alebo zjavne nesprávnemu posúdeniu – je nevyhnutné, ak u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vznikajú systémové pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných v rámci tohto postupu (rozsudok A. B., body 128 až 136 a tam citovaná judikatúra).

⁸³ Pozri analogicky rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235, body 129 až 131). Naopak, pozri rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Polsko (Disciplinárny režim sudcov) (C-791/19, EU:C:2021:596, body 89 až 94 a 104 až 107), v ktorom Súdny dvor opísal viaceré skutočnosti, okrem iného vrátane rozhodujúcej úlohy KRS pri vymenovaní členov disciplinárneho senátu, ako faktory, ktoré vyvolávajú u osôb podliehajúcich súdnej právomoci dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť tohto orgánu. Súdny dvor vychádzal najmä zo skutočnosti, že zriadenie disciplinárneho senátu *ex nihilo* s výlučnou právomocou rozhodovať o niektorých disciplinárnych veciach sa časovo zhodovalo s prijatím vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá narušila neodvolateľnosť a nezávislosť sudcov Najvyššieho súdu. Poukázal na to, že v porovnaní s ostatnými senátmi Najvyššieho súdu disciplinárny senát požíva v rámci tohto súdu osobitne vysoký stupeň organizačnej, funkčnej a finančnej autonómie. Odmena sudcov disciplinárneho senátu približne o 40 % presahovala odmenu sudcov pridelených do iných senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) bez udania akéhokoľvek objektívneho odôvodnenia takého prednostného zaobchádzania. Po svojom zriadení mal disciplinárny senát navyše pozostávať výlučne z nových sudcov vymenovaných prezidentom republiky na návrh KRS.

úlohu, ktorú KRS zohráva v postupe vymenovania, sa nedomnievam, že táto dodatočná skutočnosť sama osebe postačuje na spochybnenie postupu, ktorý viedol k vymenovaniu sudkyne A. T.⁸⁴

77. Vo veci C-181/21 bola sudkyňa A. Z. vymenovaná prezidentom republiky 26. novembra 2020 na základe uznesenia KRS zo 7. mája 2019. Zdá sa teda, opäť s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že predmetné uznesenie KRS mohlo byť v zásade napadnuté pred mimoriadnym senátom,⁸⁵ keďže toto uznesenie bolo vydané pred nadobudnutím účinnosti novelizačného zákona,⁸⁶ ako aj pred vydaním uznesenia mimoriadneho senátu z 8. januára 2020.⁸⁷

78. Rovnako ako vo veci C-269/21 vnútroštátny súd vo veci C-181/21 okrem troch skutočností opísaných v prvej otázke nepredložil nijaký konkrétny dôkaz systémovej povahy alebo individuálnej povahy, ktorý by odôvodňoval existenciu legitímnych a vážnych pochybností v mysliach osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných na všeobecné súdy v rámci predmetného postupu vymenovania vrátane sudkyne A. Z. Vzhľadom na to, že s výhradou overenia vnútroštátnym súdom podľa môjho názoru tri skutočnosti, na ktoré odkazuje, samy osebe postačujú na spochybnenie postupu, ktorý viedol k vymenovaniu sudkyne A. Z. na všeobecný súd, podľa požiadaviek článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty, domnievam sa, že otázka, či mimoriadny senát spĺňa tieto požiadavky, je bezpredmetná.

VII. Návrh

79. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré mu položil Sąd Okręgowy w Katowicach (Krajský súd Katowice, Poľsko) a Sąd Okręgowy w Krakowie (Krajský súd Krakov, Poľsko), takto:

Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že

súd nepredstavuje „súd zriadený zákonom“, ak bol sudca v rozhodovacom zložení vymenovaný na základe postupu, v ktorom a) nebolo vypočítané stanovisko orgánu sudcovskej samosprávy, b) uchádzači boli vymenovaní na základe uznesenia orgánu, akým je Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko), a c) uchádzači vo výberovom konaní nemohli napadnúť postup vymenovania na súde, ktorý spĺňa požiadavky práva Únie, a tieto skutočnosti spolu so všetkými ostatnými relevantnými skutočnosťami, ktoré charakterizujú toto konanie, môžu u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolať systémové pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť sudcov vymenovaných v rámci tohto postupu.

⁸⁴ V rozsudku A. B. (body 133 až 135 a tam citovaná judikatúra) Súdny dvor vychádzal z ďalších skutočností, medzi ktoré patrí najmä to, že vymenovanie sudcov na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sa uskutočnilo v kontexte znižovania veku odchodu do dôchodku u sudcov a s tým súvisiaceho očakávania, že sa uvoľní množstvo nových pracovných miest, čo narušilo neodvolateľnosť a nezávislosť sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

⁸⁵ Na účely preukázania zákonnosti vymenovania sudcu alebo právomoci vykonávať funkciu sudcu, ktorá vyplýva z tohto vymenovania, a teda na účely posúdenia, či postup vymenovania je v súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty.

⁸⁶ A teda článok 26 § 3 novelizovaného zákona o Najvyššom súde.

⁸⁷ V spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, sa nenachádzajú informácie o tom, či bol podaný taký opravný prostriedok. V tomto rozsahu sú otázky vnútroštátného súdu v tejto súvislosti *a priori* hypotetické. V zásade by však bolo potrebné preskúmať, či samotný mimoriadny senát spĺňa požiadavky stanovené v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty, keďže v opačnom prípade by sotva bolo možné uchádzačom vytýkať, že na mimoriadny senát nepodali návrh na preskúmanie uznesení KRS.